

Ljutemerska sadjarska in vrtnarska podružnica ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo dne 21. t. m. zjutraj po 8. maši v 4. deškem razredu z običajnim sporedom. Pridite vsi člani in prijatelji sadjarstva, ker imamo v razgovoru važne zadeve. — Predsednik.

Laško. Cena goveji živini kakor tudi svinjam je še vedno padajoča. Lepo volit imajo ceno kvečjemu še po 8 Din žive vage. Krave za mesarje imajo pa seveda še veliko nižjo ceno. Istotako je tudi s svinjami. Kljub temu pa so cene mesu še vedno iste kot so bile prej, namreč govejega po 18 Din in sicer samo prvovrstnega, ker drugovrstnega mesa po nižji ceni ni pri mesarjih nič na prodaj, ampak samo prvovrstno volovsko meso, akoravno se koljejo tudi krave. Gospodje župani in na sreskem načelstvu naj bi se za to zadevo malo pobrigali. Imamo upanje, da bo to zadostovalo, sicer bo treba pod vzeti druge korake, oziroma se obrniti na višje oblasti. Od kmetove škode ni potrebno, da bi imelo dobiček samo par ljudi. Letošnje jesen se na naših železniških postajah naklada precej manj lesa kot prejšnje leto ter ne gre več tako kot je šlo prej in so cene precej padle. Sicer pa so marsikje gozdovi celo že preveč izsekani.

*

Vprašanja in odgovori.

F. J. v Č.

Na mojem travniku raste sam vouk, kako bi ga iztrebil?

Odgovor:

Iz vprašanja ne moremo posneti, kateri plevel raste na vašem travniku, ker nam pod imenom vouk ni znana nobena rastlina. Domnevamo, da gre za lošec, ki se na nekaterih travnikih silno razmnoži. Ker pravite, da raste »sam vouk«, mora biti travnik zelo zanemarjen in je bil gotovo zadnje čase ali pa že kedaj poprej slabo pognojen. Na vsak način bo najbolje, da travnik sedaj pred zimo preorjete in sejete 2 leti ali pa vsaj 1 leto kako okopavino, ki jo morate pridno pletiti, da zatrete plevel, nato pa še le na novo zasejete travno mešanico.

A. W. v Sp.

Ali res dobi poljedelsko ministrstvo na račun reparacij 3000 škropilnic? — Kje se dobijo in po kakšni ceni?

O Božiču bo 8 strani božične priloge in 3 strani slik!

Odgovor:

Tudi mi smo slišali, da dobi kmetijsko ministrstvo večje število sadnih škropilnic na račun reparacij. Da-li se bodo razdelile tudi sadjarjem v dravski banovini, nam ni znano. Izvolite se obrniti po informacije naravnost na kmetijski oddelek kralj. banske uprave v Ljubljani. Hkrati vprašajte, kaj je z navedenim prispevkom za pospeševanje sadjarstva.

J. J. v Zg. P.

Imam vrt, v katerem drevesa hiraajo eden za drugim. Za skorjo je vse polno malih črvov, ki razjedajo skorjo, da se olupi. Kaj naj storim proti tem škodljivcem?

Odgovor:

Črvi, katere ste našli pod skorjo sadnih dreves, so ličinke hrošča zalubnika. Zalubnikov je več vrst in iz vašega spisa ne moremo posneti, za katero vrsto gre. Na splošno se zalubniki lotijo najraje slabotnega drevja, katerega primanjkuje hrane. Priporočamo vam, da vse napadene, bolehe in napol suhe veje v zimskem času temeljito iztrebite in sežgete, s čimer boste uničili škodljivce z zalego vred. Do polovice suho drevje, ki nudi zajedalcem varno skrivališče, spravite takisto čim prej iz sadovnjaka. Preostalo drevje zagnojite hkrati prav izdatno s hlevskim gnojem ali z umetnimi gnojili, narkar bo škoda kmalu izravnana, predpostavljajoč seveda, da že ni prepozno in se niso zalubniki preveč razširili.

Družinska pratika za leto 1931

a podoba Sveta družine že doblite vsapovsod. Segajte pridno po njej, ker je res nekaj prav praktičnega. 1350

Pokončavanje sadnih škodljivcev.

(Opis in način pokončavanja.)

Glede škodljivcev sadnega drevja razločujemo živalske in rastlinske škodljivce. Boj proti škodljivcem bo uspešen, ako bomo tudi poznali vsaj posamezne najnevarnejše škodljivcev njih življenje ter pogoje za razmnoževanje. Le na ta način nam bode mogoče zatirati jih z uspehom s sredstvi, katere nam nudi sodobna tehnika in industrija na podlagi dolgoletnih praktičnih izkušenj in opazovanja.

Razmnoževanje škodljivcev na sadnem drevju pospešujejo razne okolnosti, kakor n. pr. neodgovarjajoča zemlja, neprikladne vrste drevja, prepogosto nasajanje drevja, neprimerno gnojenje ter končno popolno zanemarjenje. Snaženje v času, ko se nahaja drevo v takozvanem sočnem miru, uporaba brambnih sredstev ter pravilna nega nam bodo ohranili drevje odpornejše, zdravo ter zagotovili ne le obilen, ampak tudi zdrav in lep pridelek.

Predno preidemo na nekatere naših najnevarnejših živalskih škodljivcev, bi še omenili, da so samice večine teh škodljivcev brez kril, da torej lezejo po drevju. Boj velja torej v prvi vrsti samicam, ki skrbe za razmnoževanje.

1. Mali zmrzlikar.

Mali zmrzlikar je metuljček in sicer je samec krilat, med tem ko ima samica le štiri kratke izrastke, torej ne more leteti po zraku, pač pa ima zelo močno razvite tri pare krepkih nog, ki ji omogočajo, da po deblu prav hitro teče. Poletje preživi zmrzlikar zabubljen v zemlji. Po prvih jesenskih mrazovih od oktobra do tja do januarja — razna opazovanja so to že dokazala — pridele zmrzlikar v mraku na površje zemlje, samec odleti, samica pa hiti na bližnje drevo, kjer leze po deblu navzgor v vršičje. Na deblu se vrši oploditev, nakar poleže samica med po-

DR. O. ILAUNIG:

TATENBAH

ZGODOVINSKA POVEST.

Preiskavo je vodil v Gradcu vladni komisar Maurer. Ker se je grof Thurn svobodno kretal, se je seznanil s komisarjevo soprogo. Hotel jo je pridobiti za to, da bi vplivala na svojega soproga, naj vodi preiskavo njemu v prid. S svojim ljubeznivim obnašanjem napram ženskemu spolu je dosegel, da se je soproga vladnega komisarja zaljubila vanj. Kar se mu ni posrečilo pri hčeri mestnega pisarja Jakoba Kodra v Mariboru, to je dosegel sedaj. Pregovoril je komisarjevo soprogo, da je v neki noči zbežala z njim iz Gradca v največje presenečenje vladnega komisarja Maurerja. Ko je ta nekega jutra pogledal, kje bi bila soproga, je ni bilo nikjer. Hkrati mu je tudi sodni sluga javil, da je izginil grof Thurn neznan kam, predno mu je mogel izročiti vabilo k zaslišanju.

52

Ubežnika sta nevirano prišla na Beneško, kjer sta ostala nekaj časa v samotnem gradu.

S tem pa si je grof Thurn sam izkopal grob. Po daljšem zasledovanju so ju vjeli ter odvedli v Gradec. Grofa Thurna so zaprli na Schlossbergu. Začele so se pravde zoper njega zaradi veleizdaje, ropov, umorov in nasilstev. V koliko so se končale z obsodbami, se iz listin ne da dognati. Grof Thurn je ostal v zaporu celih 18 let in umrl meseca marca 1689.

Vsekako se mora reči, da je bil od vseh zarotnikov za cesarja in državo najmanj nevaren. Dokazano je bilo le, da bi moral ob izbruhu upora izročiti obmejne trdnjave na Goriškem Beneški republikli.

Ali pa je imel tudi resno voljo, izvršiti dano mu nalogo, se ne more ugotoviti. Najbrž se je pridružil zarotnikom iz sebičnih namenov, da bi ostala nekaznovana njegova številna zločina, če se zarota posreči. Čutil je namreč, da je bila mera njegovih zločestev polna ter da mora priti kazni.

Obsodba in ječa sta ga torej zadeli radi raznih nepolitičnih hudodelstev, ki so zahtevala zadoščenje.

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskavnice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Koroška c. 6

Cekov. račun št. 10.602

Telefon interurb. št. 213

pje ali pa na skorjo vejic 200 do 300 jajčec. Jajca prezimujejo ter so vsled njih trde prevlake proti mrazu zavarovana. V zgodnji pomladi, ko začne popje brsteti, se izležejo iz jajčec gosnice, ki zapredejo popje in perjiče, ter isto objedajo. Dostikrat se zgodi, da gosnice drevje objeje do golega, uničijo torej popolnoma pridelek in ogromno škodijo drevju samemu. Tekom junija se spuste gosnice po nitkah na zemljo, kjer se zabubijo.

Zmrzlikar napada najraje jablane, pa tudi črešnje, loti se pa tudi ostalega sadnega drevja. Na črešnjah n. pr. gosnice izjedajo mladi sad.

Pokončavanje.

Predpogoj uspešnega pokončavanja je pred vsem, da se isto vrši po celokupnem prebivalstvu. Kaj pomaga, če se napreden sadjerejec loti z vso vne- mo obrambe, ako njegovi sosede ne sledijo temu vzgledu. V skupnem nastopu in v skupnem boju leži tudi uspeh.

Pred vsem je torej potrebno, da v jeseni, v dobi sočnega miru sadnega drevja, isto dobro osnažimo, raskavo skorjo z nalašč za to pripravljenimi strguljami in krtačami odstranimo, da postane skorja gladka, drevo obrežemo, kjer je vejevje prečesto in se križa, rane zamažemo ter pazimo posebno na to, da skorjo, katero smo tako odstranili z drevja, nabereimo v razprostrtih rjuhah okoli debla (zadostuje tudi papir, katerega razprostremo po tleh okoli debla) ter zažgemo, ker bi bilo sicer celo delo brez pravega uspeha. Večina škodljivcev bi se ponovno vrnila na deblo ali pa zarila v zemljo. V višini enainpol metra nato okoli debla pritrđimo lepljivi drevesni pas. Pripomnimo pri tej priliki, da so v zadnjem času že izgotovljeni drevesni pasovi z lepilom znamke »Rekord — mrtvaška glava« na razpolago, katerih pritrđitev na deblo nam ne dela nikakih sitnosti in gre hitro od rok. Lepljivi pas na obeh prostih straneh zgoraj in spodaj dobro privežemo z vrstico tako, da se pas povsod dotika skorje

debla. Ako ima deblo na dotičnem mestu večje razpokline ali pa raskavo skorjo, ki jo ne moremo odstraniti, je dobro, da te neenakosti zamažemo z ilovico in nato šele deblo opašemo. — Lepljivi pas mora preprečiti vsak prehod škodljivcem na drevo.

Važno pa je pred vsem, da lepljivost drevesnega pasu drži najmanj 5 mesecev. Že izgotovljeni drevesni lepljivi pasovi n. pr. »Rekord« se odlikujejo še zlasti vsled tega, ker jim je pridjana primes specifičnega vonja, ki privleče škodljivce nase. Z mrčesi polne pasove je treba sneti in sežgati, debela pa opasati z novimi. Pasove moramo uporabljati skozi celo leto.

Poleg pasov priporočamo baš v zimskem času škropljenje drevja z že priznanimi in preizkušenimi škropili — drevesnimi karbolineji kot n. pr. »Bol K«, Arborin, Dendrin itd. in sicer v razmerju, kot je pri posameznih kemičnih sredstvih točno predpisano. Škropljenje vršimo s škropilnicami, ki jih ima n. pr. v Mariboru Kmetijska združnica na razpolago.

(Dalje prih.)

Dobra gospodinja je predvsem varčna, ker samo z varčevanjem se pride do blagostanja. Štediti pa je treba na pravem mestu. Varčevati se ne pravi, samo denar nalagati v hranilnico. Tudi ni varčevanje, če se denar ne izdani za najpotrebnejše. Prava varčnost je to, da se denar in blago pravilno uporabita, ne da bi se pri tem skopuharilo v škodo drugih ter da se ohrani vrednost predmetov s pravo nego in skrbjo.

V gospodinjstvu je danih nešteto možnosti za štedenje in razumna žena tudi štedi v malem in velkem.

Predvsem mora imeti gospodinja pravi pojem o vrednosti denarja in bla-

ga, da je tako v stanu, presoditi vrednost predmeta pri nakupu in prodaji. Le tako ji je mogoče, dobro kupiti in prodati ter prihraniti manjše ali večje svote.

Kupi se naj le to, kar je neobhodno potrebno. Zelo nespametno je, razmetavati denar za nepotrebne stvari. Še predno gre gospodinja nakupovat, mora dobro premisliti, kaj je potrebno in kakšno blago bi bilo primerno. Delavna obleka zahteva močno, trpežno blago. Najcenejše blago ne more imeti teh dobrih lastnosti. Zato je bolje, da se ne gleda samo na najnižjo ceno, temveč na kakovost blaga. Kdor kupuje najcenejše, ne kupuje najboljšo, in tako ne prihrani ničesar.

Gospodinja, ki kupuje na sejmu ali v trgovini na slepo to, kar se ji ravno dopade ne glede na potrebo, zmanjka gotovo denar za najpotrebnejše. Ona pred nakupom ni premislila, kaj prav za prav potrebuje. Taka gospodinja ne zna denar pravilno porabiti, ne zna varčevati.

Varčuje se pri obleki, ako se jo drži vedno v redu. Obleko je treba čistiti, prati, krtačiti, da prah, nesnaga ali molji ne razjedajo blaga ter ga uničijo pred časom. Raztrgana obleka se naj pravočasno zakrpa, kar prihrani gospodinja delo in denar.

Tudi v kuhinji je treba štediti in tukaj lahko pokaže gospodinja — svoje zmožnosti.

Dobra gospodinja štedi v prvi vrsti s tem, da vedno prav odmeri jedila. Ne preveč in ne premalo. Znati mora odmeriti potrebno količino za razne prilike. Kakor ne sme postaviti na mizo tako pičlo odmerjeno jed, da pojde družina lačna od sklede, tako ne sme skuhati toliko, da bi se jed zametavala. Varčno ni eno in ne drugo. Varčuje se s pazljivostjo, da se ne žge mast, ne pripalijo jestvine, ne kurijo po nepotrebem drva. Red v prehrani tudi pomaga varčevati.

Varčna gospodinja pazi na posodo, da se ne razbije ali okruši, ravna s vsakim predmetom previdno, da se ne

Vsak mesec

Din 13-

bo plačal vsak kdor hoče
brati zanimive spise

KARL MAYA

ki bodo za jesen in zimo
izhajali vsak mesec
en velezanimiv zvezok

po Din 13-

Narodajte

v Tiskarni sv. Cirila,
Maribor, Koroška 5

Tudi Boltazar Ribl je prejel zaslužen plačilo za to, ker se je hotel maščevati nad svojim gospodom ter ga prodati za sto cekinov. Že to, kar je sam priznal v gostilni »Pri slonu«, je zadostovalo, da so ga obsodili.

Zaželjenih sto cekinov, katere je upal dobiti za izročitev spisov, sicer ni dobil, pač pa je bil obsojen na pet let ječe. Za kazen je tudi moral stati vsak teden po en dan na sramotnem kamnu pred rotovžem v Gradcu v občen zasmeh vseh mimoidočih.

Kdor je šel mimo, ga je zaničljivo pogledal, se mu rogal, ta in oni mu je tudi pljunil v obraz.

»Ha, glej ga zvestega sluga grofa Tatenbaha. Bil si mu pomagač, nazadnje si ga izdal. Misliš si postati bogat, ha, ha, tu imaš sedaj pravično plačilo.«

Tako so ga zasmehovali, drugi pa so se mu krohotali.

Ribl je gledal ves bled in upadel v tla. Ni se upal pogledati nobenemu v obraz. Sam si je moral priznati, da je to zaslužil.

Po prestani kazni je moral zapustiti avstrijske dežele, kot tuji lastnini nevaren človek.

Minulo je pet polstoletij. Bojevniki za svobodo slovanskih dežel, ki so morali skloniti svoje glave pod meč sile in nasilja, so že davno bili našli svoj mir.

Mir so našle kosti grofa Tatenbaha pri cerkvi sv. Andreja. Noben križ, noben kamen, noben napis ne spominja, kje spi večno spanje nekdanj tako mogočni grof Erazem Tatenbah. Zemlja se je že davno zravnala nad njegovim grobom in ljudje hodijo po njem.

Drugače pa je s kostmi grofov Petra Zrinjskega in Frana Frankopana.

Bila sta pokopana v skupni jami pri cerkvi sv. Mihaela na Dunajskem Novem mestu, ki je stala poleg stolnice, to je ob sedanji mestni župni in proštiji cerkvi. Do leta 1802 je ostal grob nedotaknjen. Takrat pa so razpadajočo cerkvico sv. Mihaela spremenili v žitnico. Izkopali so vse mrličke okoli cerkve ter prenesli kosti na pokopališče pri Ferdinandovih vratih.

Kosti Zrinjskega in Frankopana so našli ter jih kot take ugotovili, zakaj dobili so pri njih srebrne gumbe z obleke ter banov robec z znamko P. C. Z., napravljenim iz zlate vezenine (Peter Comes Zrinjski — Peter grof Zrinjski).